

Baška grapa je ozek, ob reko Bačo stisnjen svet med **PETROVIM BRDOM** in **BAČO PRI MODREJU**. Vseskozi ujet v varno naročje gora, na eni strani pod Spodnje Bohinjske gore, na drugi pod Porezen, Kojco in Sentviško planoto, se z vso silo zajeda v ozke soteske, prepadne grape in vlažne globeli, hkrati pa preseneča tudi s prijaznimi travnatimi zajedami. Pravo nasprotje dolinskemu svetu so slikovite vasice, posejane po sončnih terasah visoko pod gorami.

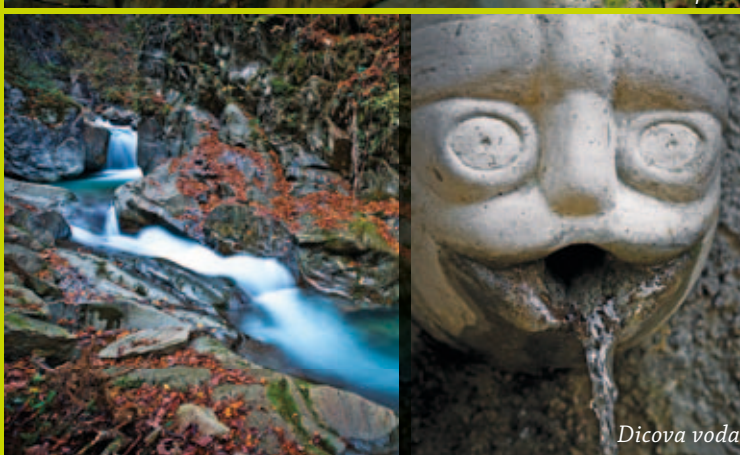
Poseben pečat je zgornjemu delu Baške grape dala tirolska poselitev v 13. stoletju. Nanje še vedno spominjajo priimki, značilna govorica starejših prebivalcev in zemljepisna imena. Dolina, ki je šele na prehodu iz 19. v 20. stoletje dobila cesto in železnico, postane v spodnjem delu nekoliko prostornejša in tu se svet skupaj z reko Bačo naposled umiri.

Pohodništvo in gorski tek

Baška grapa s svojo čudovito naravo kar kliče na potepanja. Preprejena je z množico poti – **SLOVENSKA PLANINSKA POT**, **LOŠKA PLANINSKA POT**, **POT VEZISTOV IN KURIRJEV**, **GEOLOŠKA POT MED RUTOM IN STRŽIŠČAMI**, **EVROPSKA PEŠPOT E7**, **VIA ALPINA** –, mnoge stare poti pa povezujejo slikovite vasice. Hkrati je odlično izhodišče za vzpone na številne vrhove, ki jo obdajajo: na **ČRNO PRST**, **SLATNIK**, **LAJNAR**, **MOŽIC**, **ŠAVNIK**, **KOBLO**, **VRH BAČE**, **RODICO**, **KOTEL**, **KOBILJO GLAVO** in **POREZEN**.

Razgiban svet Baške grape in vrhovi nad njo so izziv tudi za gorske tekače. Vsako leto v septembru domačini organizirajo **GORSKI TEK IVANA ANDERLETA NA ČRNO PRST**, najstarejši organizirani gorski tek v Sloveniji. V juniju pa se odvije zahtevna tekaška poslastica **PODBRDO TRAIL RUNNING FESTIVAL**.

Naravne znamenitosti

Pobočja nad Baško grapo, posebno cvetne preproge na **ČRNI PRSTI**, ki je po pravici imenovana botanični vrt Evrope, so pravo **CVETLIČNO BOGASTVO**, ki že stoletja navdušuje botanike in obiskovalce gorskega sveta. Med Poreznom in Črno prstjo raste endemit **KRATKODLAKAVA POPKORESA** (*Moehringia villosa*), drobna cvetica bele barve, ki cveti od maja do konca julija. Leta 1778 jo je odkril botanik Karl Zois. Na Grahovem ob Bači najdemo tudi redko sredozemsko praprot **VENERINI LASKI** (*Adiantum Capillus veneris*).

V središču **GORSKE VASICE RUT** stoji tik ob cerkvi sv. Lamberta eno izmed najbolj mogočnih dreves v državi, **STARA LIPA** (*Tilia*) z obsegom debla **8 METROV**. V sredini je votla, zato ni možno določiti točne starosti, ocenjujejo pa, da je stara okoli 500 let.

Baška grapa je **DOLINA ČISTIH VODA**: po njej teče reka **BAČA**, vanjo se stekajo potoki **KACENPOH** ali **MAČJI POTOK**, **DRISELPOH**, **KORITNICA** in **KNEŽA**. Lahko dostopna sta dva slikovita slapova: nad Podbrdom 15-metrski **RUSCOV SLAP**, nad Podmelcem pa **SLAP SOPOTA**, ki preko 60-metrške stene pada v ovalen tolmun. V globinah Klavž izvira **DICOVA VODA**, ki ima stalno temperaturo in nikoli ne presahne, zato se uvršča med t. i. »dobre vode«. Od nekdaj je med ljudmi znana po tem, da pripomore k boljšemu počutju.

PODBRDO TRAIL RUNNING FESTIVAL

Vsak tretji vikend v juniju je za gorske tekače praznik.

Tekmovalci izbirajo

kar med štirimi teki po gorskih stezah. Najmlajši se lahko preizkusijo na Mini GM40 (1-3 km). Za začetnike je primeren 12-kilometrski Graparski trimček, maratonom ostaja **legendarni GM40** (42,2 km, 2.800 m vzponov in 2.800 m spustov), najbolj neuničljivi pa bodo izbrali Ultra Pušeljč Trail – UPT (100 km, 6.000 m vzponov in 6.000 m spustov).

Kulturne znamenitosti

Orodna in podkovna **KOVAČIJA KOGOJ** v Klavžah iz leta 1907 ohranja izjemen primersek tehniške dediščine – železni vzmetni kovaški stroj ali norec, ki je edinstveno pričevanje lastnoročne izdelave tovrstnega kovaškega stroja pri nas in izjemen primersek slovenske dediščine in osebne iznajdljivosti. Kovačija Kogoj je danes **MUZEJSKA ZBIRKA**.

Več kot stoletni **PRANGARJEV MLIN** z žago venecijanko ob Ravtarskem potoku v Znojilah ima to posebnost, da ga ni poganjalo mlinsko kolo, ampak turbina. Na nasprotni strani potoka se **JAKOVA KOVAČIJA** ponaša z vzmetnim kovaškim kladivom na vodni pogon.

V najožjem predelu Baške grape na Koritnici stoji **VETROVALNA NAPRAVA ŽELEZNIŠKEGA PREDORA BUKOVO**, ki je v času parnih lokomotiv izpihovala dim iz predora. Sto let stara kamnita zgradba je edina ohranjena te vrste v Evropi.

V starem vaškem jedru Podbrda stoji nekdanji kmečki dvorec **JAKOVKNA HIŠA**, obogatena z **MUZEJSKO ZBIRKO** in **INFORMACIJSKO TOČKO**. Na bližnji Bači pri Podbrdu je v bivši vaški mlekarni na ogled **RAZSTAVA Bača skozi čas**. Vas se ponaša tudi z edinstveno **SLIKO IZ NARAVNEGA PESKA** *Pomnik hribovski materi*, ki jo je izdelala umetnica Stanka Golob iz Grahovega ob Bači.

Bogata zapuščina preteklosti Baške grape so tudi številni sakralni spomeniki, ki jih krasijo poslikave Clementa del

Nerija, Zorana Mušiča, Franca Seljaka ter Antona Krainza.

FESTIVAL GRAPAR

Festival Grapar v toplih avgustovskih dneh ponuja zabavo in dogajanje za vse generacije: športne aktivnosti, prenos znanja in ohranjanje dediščine, izobraževanja in delavnice, tržnico, glasbo in zabavo ter druženje. Festival povezuje celotno območje Baške grape, predstavlja njegovo barvito ponudbo ter se vsako leto predstavlja z boljšim in bogatejšim programom.

Vrh Bače

Kolesarjenje in druge aktivnosti

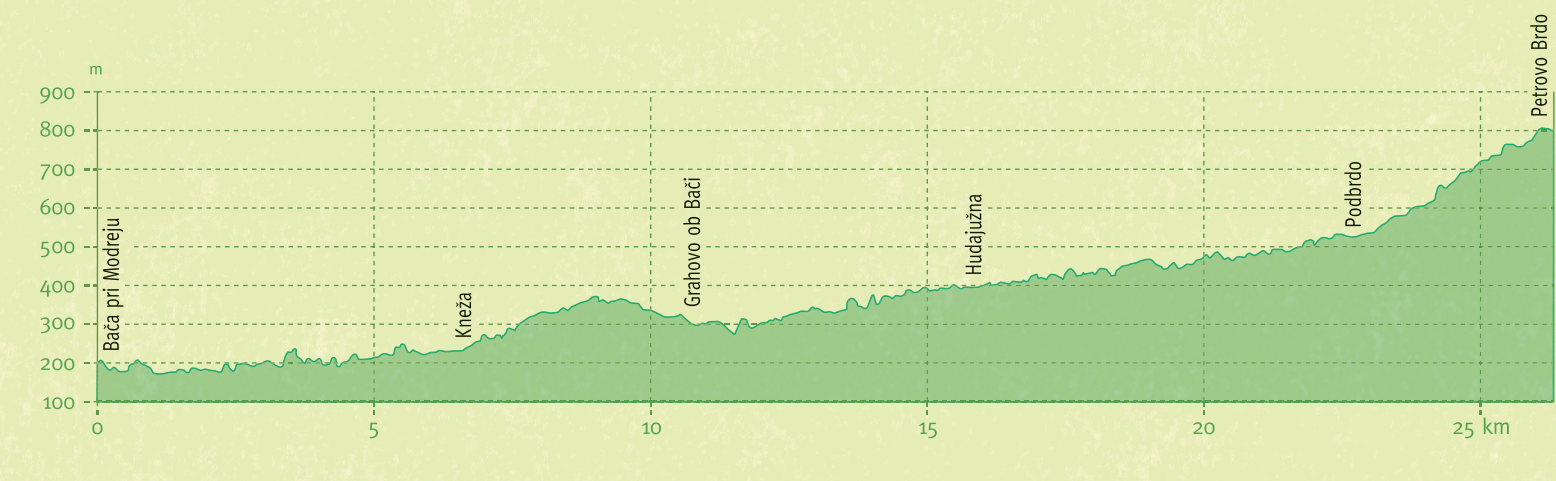
Baška grapa kliče tudi po kolesarskih potepanjih. Najbolj lagodno boste vrteli pedala, če se odločite za dolinsko **KOLESARSKO POT PO BAŠKI GRAPI**. Izlet si v eno stran lahko popestrite z uporabo vlaka ali avtovlaka. Nekoliko več telesne pripravljenosti zahtevajo vzponi iz Kneže na Ljubinj ter iz Klavž in Grahovega ob Bači na Šentviško planoto oziroma proti Zakojci. **GORSKOKOLESARSKI SLADOKUSCI** pa lahko izbirate med kolesarjenjem na planino Razor s spustom čez Kneške Ravne, atraktivno turo skozi slikovite gorske vasi (Rut, Stržišče, Kal) pod venčkom tolminsko-bohinjskih gora in razgledno krožno potjo po stari Rapalski meji. Baško grapo obiščeta tudi Loška kolesarska pot in etapa kolesarskega izleta okrog Julijskih Alp z vzponom čez Soriško planino.

Baška grapa ponuja aktivnosti tudi za ribiče, lovce in plezalce.

KOLESARSKA POT PO BAŠKI GRAPI: BAČA PRI MODREJU-PETROVO BRDO

Dolžina: **26,3 km** • Zahtevnost: **srednja** • Skupna višinska razlika: **750 m** • Podlaga: **asfalt**

Možic

BOHINJSKA PROGA IN AVTOVLAK

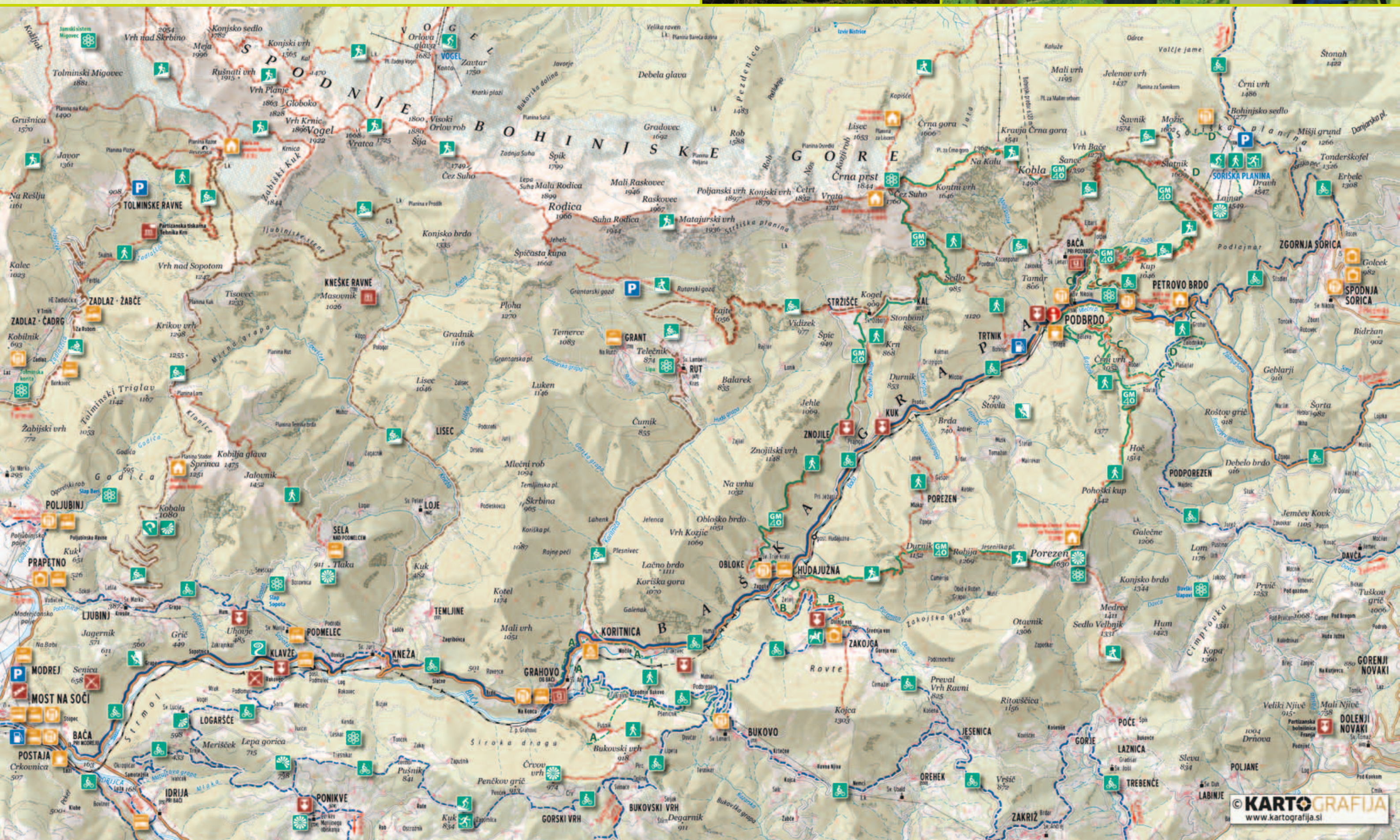
Baško grapo in Bohinjsko Bistrico povezuje najdaljši **železniški predor v Sloveniji**, ki je dolg 6327 metrov. Odprti so ga leta **1906** in predstavlja del Bohinjske proge. Ta je bila v času avstro-ogrske monarhije sestavni del pomembne **evropske železniške proge Praga-Trst**. Čeprav je proga po 2. svetovni vojni v veliki meri izpadla iz mednarodnega prometa, je z množico predorov, galerij in mostov, še vedno ena najbolj atraktivnih prog v Evropi. Skozi Baško grapo pa se lahko popeljete tudi z **avtovlakom** – vstopite ali izstopite na Mostu na Soči, v Podbrdu ali Bohinjski Bistrici.

Tematske poti

POT PO STARI MEJI (RAPALSKA MEJA) poteka po liniji nekdanje meje med Italijo in Jugoslavijo. Ob njej so še danes vidni številni ostanki iz tistih časov: obmejni kamni, zaklonišča, gorske vojašnice, železni bunkerji in napisi.

Iz Podbrda je skozi Petrovo Brdo na Robarjev grič speljana krožna **VOLFOVA POT** v spomin na domačina, duhovnika in rodoljuba Janeza Volfa, do rojstne hiše pisatelja Franceta Bevka v Zakojci pa iz Hudajžne vodi **BEVKOVA POT**.

Na Grahovem ob Bači in Koritnici je bil posnet prvi slovenski zvočni celovečerni igrani film **NA SVOJI ZEMLJI**, ki prikazuje boj partizanov in civilnega prebivalstva na Primorskem za osvoboditev izpod petindvajsetletne italijanske okupacije. Prvič je bil javno predvajan leta 1948. Film, ki ga je po scenariju Cirila Kosmača režiral France Štiglic, lahko podoživite na tematski poti **NA SVOJI ZEMLJI**. Table s tematiko in ključnimi prizori iz filma, postavljene na mestih, kjer so bili posneti najpomembnejši prizori, vas ponesejo v čas, ko je film nastajal.

	LAŽJA POHODNIŠKA POT		NARAVNA ZNAMENITOST		BAR
	TEŽJA POHODNIŠKA POT		IZVIR		KULTURNA IN ZGODOVINSKA ZNAMENITOST
	LAŽJA KOLESARSKA POT		RAZGLEDIŠČE		MUZEJ NA PROSTEM
	TEŽJA KOLESARSKA POT		HOTEL		GALERIJA
	SMUČIŠČE		APARTMA		ARHEOLOŠKO NAJDIŠČE
	TEK NA SMUČEH		TURISTIČNA KMETIJA		BOJIŠČE IZ 1. SVETOVNE VOJNE
	PLEZALIŠČE		PLANINSKA KOČA		PARKIRIŠČE
	JADRALNO PADALSTVO – VZLETIŠČE		KAMP		BENCINSKI SERVIS
	JAHANJE		GOSTILNA, RESTAVRACIJA		INFORMACIJE

	KOLESARSKA POT PO BAŠKI GRAPI
	KOLESARSKA POT
	GORSKOKOLESARSKA POT
	GM40 (GORSKI MARATON)
	PLANINSKA POT
	TEMATSKÉ POTI:
	NA SVOJI ZEMLJI
	BEVKOVA POT
	VOLFOVA POT
	POT PO STARI MEJI (RAPALSKA MEJA)

INFORMACIJE:

Baška grapa
e: info@baskagrapi.si • www.baskagrapi.si

LTO Sotočje – TIC Tolmin
t: 05 38 00 480 • e: info@lto-sotocje.si

LTO Sotočje – info točka Podbrdo (Jakovkna hiša)
t: 05 38 00 485 • e: info.podbrdo@lto-sotocje.si (maj-september) • www.dolina-soce.com

Izdal: LTO Sotočje, 2015 • Besedilo: Lea Kemperle, Alenka Zgaga, Olga Zgaga, Aleksandra Grofelnik • Fotografije: Jure Čufer, Janko Humar, Matevž Lenarčič, Alenka Zgaga, Robert Niedring, Leon Hmeljak, Klavdija Lešnik, Andrej Furlan, Tomaž Ovcak, Aleš Fevžer, Edo Kozorog, arhiv DBD, arhiv LTO Sotočje • Zemljevid: Kartografija d.o.o. • Oblikovanje: Ivana Kadivec, Jaka Modic • Tisk: Bograf

KOLESARSKA MOBILNOST MED SLOVENIJO IN ITALIJO
MOBILITÀ CICLISTICA TRA LA SLOVENIA E L'ITALIA

Partnerji: Občina Tolmin, Občina Kobarič, Občina Bovec, Občina Kanal ob Soči, Mestna občina Nova Gorica, Občina Brda, Lokalna turistična organizacija LTO Sotočje Kobarid - Tolmin, Ministrstvo za infrastrukturo, Direkcija Republike Slovenije za ceste, Comune di Cividale del Friuli (UD), Comune di Montana Valtellina, Comune di Rosazzo, Consorzio tutela vini «Colli Orientali del Friuli» e «Ramandolo».

Projekt Bimobis je sofinanciran v okviru Programa Čezmejnega sodelovanja Slovenija-Italija 2007-2013 iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj in nacionalnih sredstev.

Progetto Bimobis finanziato nell'ambito del Programma per la Cooperazione Transfrontaliera Italia-Slovenia 2007-2013, dal Fondo europeo di sviluppo regionale e dai Fondi nazionali.

REPUBLIKA SLOVENIJA
SLUŽBA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA RAZVOJ
IN EVROPSKO KOHEZIJSKO POLITIKO

Ministero dell'Economia
e delle Finanze

Investiamo nel vostro futuro!
Naložba v vašo prihodnost!
www.ita-slo.eu

2007-2013
cooperazione territoriale europea
programmata per la cooperazione
Italia-Slovenia
evropsko teritorialno sodelovanje
program čezmejnega sodelovanja
Slovenija-Italija